Sumonyi Zoltán

Védőbeszéd 3

Az után, hogy vétkesnek mondták

XXV. Athéni férfiak! Azt nem mondom, hogy haragszom
Azért, mert végül engem bűnösnek mondtatok.
Inkább csodálkozom, hogy milyen kevésen múlott:
Harminc hiányzott még, hogy fölmentsen voksotok.
Melétosz ellen így is pert nyertem, tudhatjátok,
Ha nem szegődik mellé Lükón, meg Anütosz,
Ez ifjú feltörekvő ezer drachmát fizetne,
Hisz nincs ötödrész férfi, ki pusztán rá szavaz.

XXVI. Ez ifjú törtető most halált kért rám. De hagyján!
Minő ellenindítványt nyújtsak be nálatok?
Vagy kérjem azt, mi illet? De hát miféle bűnre?
Mit érdemel, ki eddig folyton csak oktatott?
Se hadvezéri állás, vagyonszerzés, vagy rangok
Nem érdekeltek engem, ezért vagyok szegény.
Megillet hát, és inkább, mint sok stadion-győztest:
A kormányépületben naponta egy ebéd.

XXVII. Tudom, mit gondoltok most: megint csak gúnyolódom.
De ez korántsem így van athéni férfiak!
Halálos ítélethez elég csupán az egy nap?
És mit kérjek magamra büntetlenség miatt?
Ez így komolytalan per. Mondják, hogy száműzéssel
Beérnétek, vagy pénzzel megválthatom magam.
De pénzem nincs, és másutt megtűrt hogyan lehetnék,
Ha már Athén se tűri egy-két feddő szavam?

XXVIII. Most mondhatnátok azt, hogy „nem tudnál nyugton élni”?
De éppen erről kéne meggyőznöm titeket,
Hogy nem beszélnem annyi minthogyha nem is élnék,
Vagy nem hinnék. Ezt bízták énrám az istenek.
Inkább fizetnék. Abból nagyobb bajom már nem lesz;
Itt van Platón, Kritón, meg Apollodóroszék,
Mondták, fizessek harminc ezüstöt, összeadják,
Mert itt nem óv meg engem az értelmes beszéd.

A halálbüntetés kimondása után

XXIX. Athéni férfiak! Hát, elég kevés idő kell
Nektek, hogy *„gyilkosozzon”* majd ellenségetek!
Hogy értsétek: kevéske időket kéne várni,
S magától meghal az, kit most elítéltetek.
Vesznem kell, mert az érvek helyett ti másra vártok.
Ravasz rimánkodásra, mely méltatlan dolog
Azért, hogy elkerüljem halálom bármi módon. –
Gátlástalannak lenni? Inkább elpusztulok!

XXX. Ti, *bátor férfiak*, kik vesztembe küldtök engem,
A Hádész pitvarában most nektek jósolok:
Amint a méregoldat dolgát elvégzi bennem,
A megtorlás – Zeuszra! – halálnál is nagyobb.
Megöltök, hogy ne kelljen bűnökről számot adni,
Ne olvashassam rátok miben hibáztatok.
De jönnek számon kérők! Ifjabbak, hevesebbek,
Akik követtek engem. Hát ezzel búcsúzok.

XXXI. A fölmentésem mellett kiálló férfiakkal
Beszélgessünk még arról, hogy mit jelent nekem
A tárgyalás, amelyen nyugodtan, s nyíltan szóltam,
Hisz égi jel, sugallat nem gátolt semmiben.
Korábban, hogyha rosszat mondtam volna, egy démon
Megállított. De itt most egyszer se tett ilyet.
Tehát bizonnyal jó az, mi itt velem megtörtént,
S mert halnom kell, meghalni olyan rossz nem lehet.

XXXII. Gondoljátok csak el, hogy Hádésznek országában
Homérosszal, Minósszal, Orpheusszal leszek!
Odüsszeuszt, Sziszüphoszt ugyanúgy megvizsgálom,
Hogy bölcsek-e, vagy mégsem, mint tettem veletek.
Ezekkel együtt lenni kimondhatatlan béke,
Mert ott, ha vizsgálódom, nem gyilkolásra ok.
Hisz ők a fentieknél százszorta boldogabbak,
A nem múló időben már halhatatlanok.

XXXIII. Ismétlem: jó reménnyel gondoljatok ti is
Bíráim, a halálra, amely Hádészba visz,
Arról is tudnotok kell, hogy létezik igazság:
A jó halálában is elnyeri méltó jussát.
Ezért nem tartott engem amaz égi jel vissza,
Ezért is nem haragszom akarnok vádlóimra,
Jobb részem így marad meg jövő évezredeknek.
„Nagy szárnyadat borítsd ránk virrasztó éji felleg."

Vége

2022. június – július

